

Predmet: Milan Španović – Stara Gradiška

Viši sud u Beogradu, Odeljenje za ratne zločine

Poslovni broj predmeta: K-Po2 32/2010

Glavni pretres: 25. jun 2010.

Izveštaj: Gojko Pantović, posmatrač FHP-a

Završene reči stranaka

Završna reč tužioca

Tužilaštvo ostaje pri navodima iz optužnice. Nesumnjivo je dokazano da je optuženi Španović u vremenskom periodu od početka oktobra 1991. godine do kraja januara 1992. godine, u prostorijama zatvora u Staroj Gradiški u Republici Hrvatskoj okrutno postupao, vršio mučenje i telesno povređivanje civila hrvatske nacionalnosti Đure Bogunovića, Luke Filipovića i Josipa Kvočića. Optuženi je kao pripadnik TO SAO Krajine neutvrđenog dana u periodu od početka oktobra 1991. do kraja januara 1992. godine, u prostorijama zatvora u Staroj Gradiškoj [Hrvatska], najpre naredio oštećenom Đuri Bogunoviću da se izuje i stojeći na prstima okrene prema zidu, nakon čega mu je počeo guliti glavu o zid povlačeći je gore-dole, nakon čega mu je ugurao šaku u usta čupajući mu zube i desni, zatim da je neutvrđenog dana u istom periodu, sa još jednim nepoznatim licem naredio oštećenom Luki Filipoviću da stavi ruke na leđa, raširi noge i stane licem prema zidu, nakon čega ga je optuženi počeo udarati lancem, a nepoznato lice pendrekom, nakon čega su ga obojica uhvatili za kosu i više puta mu udarili galvu o zid, ta da je sa nepoznatim licem u navedenom periodu naredio oštećenom Josipu Kvočiću da stavi ruke na leđa, raširi noge i glavu osloni o zid, nakon čega su ga počeli šutirati jedan sa jedne, a drugi sa druge strane tela, sve dok nije pao na pod, nakon čega su ga gazili, i kada se podigao po njihovoj naredbi, nasatvili su da ga tuku pri čemu je oštećeni dva puta padao i dizao se. Usled ovih radnji optuženog, oštećeni Bogunović, Kvočić i Filipović pretrpeli su velike fizičke i duševne traume, što jasno potvrđuje medicinska dokumentacija o njihovom zdravstvenom stanju.

Svedočenja oštećenih su ubedljiva i nedvosmislena. Živeli su u istom mestu gde i optuženi, dobro su se poznavali i nisu imali razloga da ga lažno optužuju.

Odbrana optuženog ne stoji. Optuženi se negirao izvršenje dela za koje se tereti i naveo da je samo jednom bio u zatvoru u Staroj Gradiškoj kada je identifikovao optužene, ali da ih nije udarao, da bi na glavnom pretresu promenio odbranu i naveo da je nekoliko puta gurnuo oštećene Bogunovića, Filipovića i Kvočića, ali da ih nije udarao. Optuženi se branio da je u tom periodu dosta pio i koristio apaurine, ali niko od oštećenih ne navodi da je optuženi bio u alkoholisanom stanju u kritičnom periodu. Veštačenjem ličnosti optuženog utvrđeno je da je kod optuženog uprkos eventualnom stanju alkoholisanosti očuvana sposobnost shvatanja sopstvenih radnji i postupaka te njihovih posledica.

Tužilac je predložio da Sud optuženog Malića proglasi krivim i osudi ga po zakonu.

Završna reč odbrane

Odbana je navela da uprkos naporima sudskog veća da obezbedi saslušanje oštećenih te njihovo suočavanje sa optuženim, povređeno pravo optuženog da pravično suđenje. Optuženi je ostao uskraćen prava da se na sudu suoči i raspravi sa oštećenima. Prilikom saslušanja

oštećenih u Republici Hrvatskoj, u dva navrata optuženi nije imao angažovanog branioca. Iskazi oštećenih su nedosledni i nepouzdati i sud im ne sme poverovati. Oštećeni Kvočić prilikom svog prvog svedočenja 29.4.1997, pred istražnim sudijom u Novskoj navodi da ga je optuženi Španović tukao u ćeliji, pet-šest puta, ključem koji je držao u rukama, po glavi, da bi pred istražnim sudijom u Sisku kasnije izjavio, da ga je optuženi tukao izvan ćelije i bez ključa. Oštećeni Bogunović naveo je da je optuženog video 10-15 dana nakon zatvaranja u Staroj Gradiškoj, te da je tada nosio maskirnu SNB uniformu i automatsku pušku, i da mu je tom prilikom gurnuo šaku u usta i izbio šest zuba, da bi kasnije oštećeni promenio iskaz navodeći da je optuženog prvi put video u civilnom odelu i bez oružja, te da ga je tukao u posebnoj prostori sa dva stražara, i ne opisuje radnje optuženog. Oštećeni je na sudu potom izjavio da su mu zubi bili poljuljani, te da ih je kasnije izvadio. O tome ne postoji nikakva medicinska dokumentacija. U svojoj izjavi od 28.5.2010, oštećeni menja iskaz i navodi da da nije tukao niko sem optuženog. Na osnovu svega navedenog postoji sumnja u pogledu odlučujućih činjeica čime je optuženi tukao oštećene, kojim intenzitetom, vrste povreda koje je prouzokovao, te ko je još bio prisutan u zatvoru. U skladu sa članom 18 stav 3 Zakonika o krivičnom postupku, kada postoji sumnja u pogledu odlučnih činjenica koje čine obeležje krivičnog dela ili od kojih zavisi primena neke druge odredbe Krivičnog zakonika, odbrana predlaže Sudu da optuženog oslobodi krivične odgovornosti.

Završna reč optuženog Španovića

Optuženi se u svemu slaže sa braniocem. Žao mu je što nije moga da se sa oštećenima Bogunovićem, Filipovićem i Kvočićem pogleda u oči, pa da Sud vidi ko priča istinu a ko laže. Uzda se u zakon i u savest sudija.

Objavljivanje presude

Sudsko veće donelo je osuđujuću presudu kojom optuženog osuđuje na kaznu zatvora u trajanju od pet (5) godina, u koju mu se uračunava vreme provedeno u pritvoru.

Sud je na osnovu izvedenih dokaza utvrdio da je optuženi Španović kao pripadnik TO SAO Krajine neutvrđenog dana u periodu od početka oktobra 1991. do kraja januara 1992.godine, u prostorijama zatvora u Staroj Gradiškoj [Hrvatska], najpre naredio oštećenom Đuri Bogunoviću da se izuje i stojeći na prstima okrene prema zidu, nakon čega mu je počeo guliti glavu o zid povlačeći je gore-dole, nakon čega mu je ugurao šaku u usta čupajući mu zube i desni, zatim da je neutvrđenog dana u istom periodu, sa još jednim nepoznatim licem naredio oštećenom Luki Filipoviću da stavi ruke na leđa, raširi noge i stane licem prema zidu, nakon čega ga je optuženi počeo udarati lancem, a nepoznato lice pendrekom, nakon čega su ga obojica uhvatili za kosu i više puta mu udarili galvu o zid, ta da je sa nepoznatim licem u navedenom periodu naredio oštećenom Josipu Kvočiću da stavi ruke na leđa, raširi noge i glavu osloni o zid, nakon čega su ga počeli šutirati jedan sa jedne, a drugi sa druge strane tela, sve dok nije pao na pod, nakon čega su ga gazili, i kada se podigao po njihovoj naredbi, nasatvili su da ga tuku pri čemu je oštećeni dva puta padao i dizao se.

Sud je u obrazloženju naveo da nije poverovao optuženom koji je u istrazi negirao sve radnje za koje je bio osumnjičen, da bi na glavnom pretresu naveo da bio u zatvoru u Staroj Gradiškoj gde je nakon prepoznavanja oštećene Bogunovića, Filipovića i Kvočića udario nekoliko puta po telu, nakon čega je promenio iskaz i naveo da je oštećene samo gurao ne i udarao. Kratko obrazlažući presudu predsednica veća, sudija Vinka Beraha-Nikićević, navela je da je sudsko veće poklonilo veru oštećenima čiji su iskazi bili su dosledni i precizni.

Odbranu optuženog da u vreme izvršenja krivičnog dela nije bio pripadnik TO sud nije prihvatio. U Crvenom krstu gde je optuženi rapoređen po odluci komandanta brigade TO, nisu postojala nikakva obeležja navedene međunarodne organizacije, što nesumnjivo ukazuje da je optuženi bio angažovan kao pripadnik TO u pozadini sukoba. Predsednica veća navela je da su prilikom odmeravanja kazne uzete u obzir sve otežavajuće i olakšavajuće okolnosti, te da će se izrečenom kaznom postići svrha kažnjavanja.